

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Rensumalaan 1, Uithuizermeeden

projectnummer: P001087

Onderwerp: Beknopte natuurtoets Rensumalaan 1, Uithuizermeeden
Datum: 09-12-2022

Inleiding

KADER

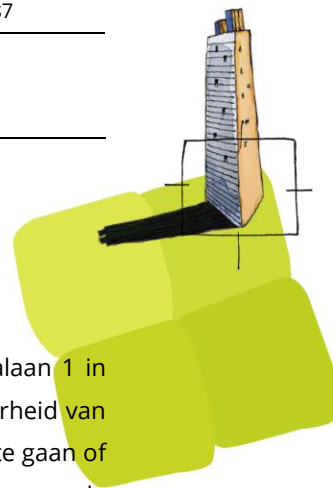
De initiatiefnemer is van plan om een woning met schuur te realiseren aan de Rensumalaan 1 in Uithuizermeeden. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een natuurtoets uitgevoerd. Het doel van deze natuurtoets is om na te gaan of het plan op het punt van ecologie uitvoerbaar is of dat nog aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 16 november 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, regenachtig, circa 11 °C en een zwakke wind.

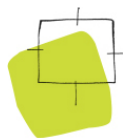
PLANGEBIED EN VOORNEMEN

Het plangebied ligt aan de Rensumalaan in Uithuizermeeden (figuur 1). Het plangebied bestaat uit grasland omringd door opgaande beplanting. In het plangebied staan diverse bomen. Tijdens het veldbezoek was geen oppervlaktewater aanwezig. Er is wel een laagte in het gebied aanwezig waarin mogelijk tijdens een zeer natte periode water blijft staan. Langs de west- en noordzijde, buiten het plangebied, is een greppel aanwezig, waarin tijdens het veldbezoek een kleine hoeveelheid water stond.

De plannen bestaan uit het realiseren van een vrijstaande woning met schuur. Hiervoor wordt vegetatie verwijderd en grond vergraven. Of er ook bomen worden gekapt, is op het moment nog onbekend. Er wordt geen kap in de omringende bomenrijen uitgevoerd. Er wordt een landschappelijk inrichtingsplan gemaakt dat rekening houdt met de natuurwaarden.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood omlijnd). Bron luchtfoto: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het plangebied op 16 november 2022. Linksboven de zuidwestrand van het plangebied. Rechtsboven de laagte in het midden van het plangebied. Linksonder de oostrand en het noorden van het plangebied. Rechtsonder de laan met bomen aan de zuidoostzijde van het plangebied.

Soortenbescherming

WET- EN REGELGEVING

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb artikel 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb artikel 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb artikel 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in artikel 3.10 eerste lid van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Inventarisatie

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF) op 28 november 2022 blijkt dat in de directe omgeving (0 – 1 km) van het plangebied diverse beschermde planten-en diersoorten bekend zijn. Het betreft een vaatplant, vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën en twee libellensoorten.

PLANTEN

In grasland binnen het plangebied zijn tijdens het veldbezoek een aantal algemene gras- en plantensoorten aangetroffen, zoals Engels raaigras, pitrus en witte klaver. Deze soorten duiden op voedselrijke tot zeer voedselrijke omstandigheden. De opgaande beplanting in het plangebied bestaat onder andere uit zomereik, iep, els, esdoorn, paardenkastanje en Spaanse aak.

De beschermde plantensoort kruiptijm is bekend uit de omgeving, de groeiplaats bevindt zich vlakbij de Menkemaborg (NDFF). Geschikt habitat voor kruiptijm, bestaat uit grasland op kalkhoudende, schrale en vaak stenige gronden. Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom in het plangebied zijn deze en andere beschermde plantensoorten niet in het plangebied te verwachten.

VOGELS

Uit de omgeving van het plangebied zijn verschillende vogelsoorten bekend waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn, zoals huismus, ransuil en buizerd (NDFF). Vanwege de afwezigheid van bebouwing kunnen nesten van huismus of andere gebouwbewonende broedvogels uitgesloten worden. In en direct om het plangebied zijn tijdens het veldbezoek ook geen grote nesten in de bomen aangetroffen die van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals roofvogels of uilen kunnen zijn.

Het plangebied kan wel een onderdeel vormen van het foerageergebied van enkele vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd.

In de bomen binnen het plangebied kunnen algemene soorten als merel en houtduif broeden. Deze soorten hebben geen jaarrond beschermd nest, maar hun nesten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

2 De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

VLEERMUIZEN

Uit de omgeving van het plangebied zijn een aantal vleermuissoorten bekend, zoals gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis (NDFF). In de opgaande beplanting in het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen holtes of scheuren aangetroffen die geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. Wel kan het plangebied onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger en ruige dwergvleermuis, die uit de directe omgeving van het plangebied bekend zijn (NDFF) en die in relatief open gebieden en rond bebouwing kunnen foerageren. De opgaande beplanting langs de randen van het plangebieden vormen een doorgaande structuur van opgaande beplanting, die dienst kan doen als essentiële vliegroute voor vleermuizen.

GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Het plangebied vormt geschikt foerageergebied voor een aantal grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten veldmuis en egel (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde steenmarter en haas bekend. (NDFF). Geschikt leefgebied voor steenmarter, zoals bebouwing, houtstapels of takkenrillen waarin nest- of verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn, ontbreken in het plangebied. Hooguit kan steenmarter af en toe foerageren in het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn geen hazen gezien. Het plangebied is door de zeer kleine oppervlakte, de nabijheid van wegen en bebouwing ongeschikt als leefgebied van haas.

AMFIBIEËN

Het plangebied vormt marginaal geschikt landbiotoop voor enkele algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad en bruine kikker (NDFF). Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Niet-vrijgestelde soorten worden door het ontbreken van geschikt biotoop en/of waarnemingen uit de omgeving (NDFF) niet verwacht.

LIBELLEN

In de omgeving van het plangebied is in de afgelopen vijf jaar één keer een gevlekte witsnuitlibel en één keer een sierlijke witsnuitlibel waargenomen (NDFF). Door het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het plangebied ongeschikt als biotoop voor deze en andere beschermde libellensoorten.

OVERIGE SOORTGROEPEN

Overige beschermde soorten uit de soortgroepen vissen, reptielen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt beschermde soorten van deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van beschermde vissen, reptielen en ongewervelden worden uitgesloten.

Toetsing

Bij de uitvoering van het plan gaan geen nesten van vogels met jaarrond beschermde nesten verloren. Wel verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals ransuil en buizerd, maar het plangebied zal naar verwachting niet geheel ongeschikt worden. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten bij wet verboden is. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli, maar ook in de periode half februari tot eind september kunnen broedgevallen voorkomen.

Als gevolg van de aanleg van een woning met schuur gaan geen vleermuisverblijfplaatsen verloren. Het plangebied zal naar verwachting na uitvoering van het plan niet ongeschikt worden voor de te verwachten vleermuissoorten die graag boven graslanden en rond bebouwing foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Het aanbrengen van verlichting kan verstorend werken op een eventuele vliegroute voor vleermuizen langs de omringende bomenrijen. Verstoring van vleermuizen dient te worden voorkomen door in de realisatie- en gebruiksfase gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen die geen lichtuitstraling veroorzaken op de omringende bomen.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

WET- EN REGELGEVING

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

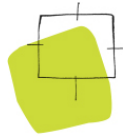
Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Omgevingsverordening Groningen (geconsolideerd 25-05-2022).

WEIDE- EN AKKERVOGELLEEFGEBIED EN NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van weide-en akker vogelleefgebied en natuurgebieden buiten het NNN> Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

Inventarisatie

Het plangebied ligt op circa 5,5 km van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, in dit geval de Waddenzee. Ten westen van het plangebied ligt op 240 meter afstand een 'Natuur buiten het NNN'-gebied. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied is de Waddenzee. De akkers op circa 3,5 km afstand ten noorden van het plangebied zijn aangewezen als akkervogelleefgebied.

Toetsing

WET NATUURBESCHERMING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Waddenzee'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de grote afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Bij uitvoering van het project wordt slechts een enkele woning gerealiseerd op grote afstand tot de dichtstbijzijnde stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten. Hierdoor worden in de aanleg- en gebruiksfase geen negatieve effecten door een toename van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden verwacht.

PROVINCIAAL NATUURBELEID

Het NNN of Natuur buiten het NNN in Groningen kennen geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN of 'Natuur buiten het NNN' verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten. Ook is geen sprake van aantasting of verstoring van akkervogelleefgebied.

Beschermde houtopstanden

WET- EN REGELGEVING

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

Inventarisatie en toetsing

Het plangebied ligt in het buitengebied en dus buiten de bebouwde kom. De bomenrijen bestaan uit meer dan 21 bomen. Hierdoor zijn er in het plangebied beschermde houtopstanden aanwezig. De plannen bestaan echter niet uit het kappen van bomen in deze rijen om het projectgebied.

Conclusie

Voor dit plan is op 16 november 2022 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren.

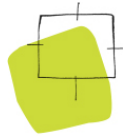
Uit de toetsing komt naar voren dat het plan niet zal leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, mits bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met het broedseizoen van vogels en met de verstoring van een eventuele vliegroute van vleermuizen. Een ontheffing van de Wnb is niet nodig voor uitvoering van het plan.

Negatieve effecten op broedende vogels worden bij voorkeur voorkomen door bij de werkzaamheden rekening buiten het broedseizoen te werken, dus buiten de periode (half februari) half maart tot half juli (eind september).

Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te laten inventariseren op broedgevallen door een broedvogelkundige. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Verstoring van vleermuizen dient te worden voorkomen door in de realisatie- en gebruiksfase gebruik te maken van naar beneden gerichte lichtarmaturen die geen lichtuitstraling veroorzaken op de omringende bomen.

Gebiedsbescherming

Een nadere analyse in het kader van de gebiedsbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Daarnaast is het plan niet in strijd met het provinciaal natuurbeleid van de Omgevingsverordening Groningen. Het plan leidt niet tot aantasting van beschermde houtopstanden.